

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Indfødsretsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 25. marts 2021
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Bo Ruby Nilsson
Sagsnr.: 2021-0038-0030
Dok.: 1891551

Besvarelse af spørgsmål nr. 1 (B 149) fra Folketingets Indfødsretsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til folketingsbeslutning om, at lovforslag om indfødsrets meddelelse suppleres med oplysning om ansøgernes religiøse tilhørsforhold (B 149), som Folketingets Indfødsretsudvalg har stillet til justitsministeren den 11. marts 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Morten Messerschmidt (DF).

Nick Hækkerup

/

Henrik Skovgaard-Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til folketingsbeslutning om, at lovforslag om indfødsrets meddelelse suppleres med oplysning om ansørgernes religiøse tilhørsforhold (B 149) fra Folketingets Indfødsretsudvalg:

”Vil ministeren bekræfte, at Folketingets medlemmer er frit stillede til at følge deres overbevisning, jf. grundlovens § 56, og at det således ikke vil være i strid med grundloven at lade Folketingets medlemmer få adgang til de informationer, medlemmerne måtte finde relevante for at kunne træffe afgørelse om indfødsret efter grundlovens § 44, jf. at Louise Holck i sin egen skab af direktør på Institut for Menneskerettigheder og bestyrelsesformand for Dignity oplyser til Altinget den 10. marts 2021, at noget sådan vil stride imod grundlovens § 70, jf. artiklen ”Institut for Menneskerettigheder: DF’s forslag om religiøs sortering er i strid med grundloven”?

Svar:

1. Det følger af grundlovens § 56, at Folketingets medlemmer ”ene [er] bundet ved deres overbevisning og ikke ved nogen forskrift af deres vælgere”. Dette gør sig også gældende ved Folketingets behandling af forslag til naturalisationslove omfattet af grundlovens § 44, hvoraf følger, at ”[i]ngen udlænding kan få indfødsret uden ved lov”.

Det forhold, at indfødsret til en udlænding ifølge grundlovens § 44 skal meddeles ved lov, indebærer, at ingen har retskrav på at blive naturaliseret. Meddelelse af indfødsret er således et politisk spørgsmål, jf. bl.a. Jens Peter Christensen m.fl., Grundloven med kommentarer (2015), side 305, og Henrik Zahle, Dansk forfatningsret 1, 3. udgave (2001), side 98.

Det følger af grundlovens § 70, 1. led, at ”[i]ngen [...] på grund af sin trosbekendelse eller afstamning [kan] berøves adgang til den fulde nydelse af borgerlige og politiske rettigheder”. Forbuddet retter sig mod såvel lovgivningsmagten som forvaltningen. Udtrykket ”borgerlige og politiske rettigheder” forstås bredt, og omfatter således enhver fordelagtig retsposition, eksempelvis valgret, adgang til ægteskabsindgåelse samt offentlige tilladelser og ydelser, jf. bl.a. Jens Peter Christensen m.fl., a.st., side 415 f.

Det er vurderingen, at en ordning, der går ud på, at Folketinget i forbindelse med behandling af et forslag til en lov om tildeling af indfødsret (naturali-

sationslov) skal have adgang til information om ansøgernes religiøse overbevisning, ikke indebærer berøvelse af adgang til den fulde nydelse af en borgerlig og politisk rettighed omfattet af grundlovens § 70.

2. Direktør for Institut for Menneskerettigheder, Louise Holck, anfører bl.a. i det debatindlæg, der blev bragt i Altinget den 10. marts 2021, og som spørgsmålet henviser til, at den ordning, der lægges op til med beslutningsforslaget, vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. For fuldstændighedens skyld bemærkes det i den forbindelse, at det følger af Den Europæiske Konvention om Statsborgerret, at en kontraherende stats regler om statsborgerret ikke må indeholde forskelle eller omfatte praksis, der indebærer, at der finder forskelsbehandling sted på grund af køn, religion, race, hudfarve, national eller etnisk oprindelse.

Endvidere bemærkes det, at Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) ikke sikrer en ret til statsborgerskab, men efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis er tildeling af statsborgerskab efter omstændighederne omfattet af EMRK artikel 8 om ret til respekt for privatliv mv. Betingelserne for tildeling af statsborgerskab skal derfor være i overensstemmelse med EMRK artikel 8 sammenholdt med artikel 14 om forbud mod diskrimination. Det fremgår af EMRK artikel 14, at der ikke må ske forskelsbehandling på baggrund af bl.a. religion. EMRK artikel 14 indebærer et forbud mod usaglig forskelsbehandling, hvilket bl.a. indebærer, at en forskelsbehandling skal være objektivt og sagligt begrundet. Forskelsbehandling alene på baggrund af religion kræver efter Menneskerettighedsdomstolens praksis meget tungtvejende grunde for at kunne anses for begrundet.

Der vil således ikke inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser kunne lægges vægt på oplysninger om en ansøgers religiøse overbevisning i forbindelse med behandlingen af en ansøgning om dansk indfødsret.

Det bemærkes i den forbindelse, at Højesteret ved dom af 13. september 2013, der er optrykt i UfR 2013.3328 H, har fastslået, at en ansøger, der ikke er blevet medtaget i en lov om indfødsret, kan få domstolsprøvelse af, om Danmarks internationale forpligtelser er blevet krænket, og om ansøgeren derfor har krav på erstatning eller godtgørelse. Der vil imidlertid ikke kunne

ske domstolsprøvelse af påstande om, at en ansøger skal medtages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse eller skal meddeles indfødsret ved lov, jf. bl.a. Jens Peter Christensen m.fl., a.st., side 305 f.